

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
02Број: 21-953/08
14. август 2008. године
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Секретар, г. Вељко Одаловић

Краља Милана 12
БЕОГРАД

Поштовани секретаре,

У складу са чланом 18. Закона о Заштитнику грађана („Сл. гласник РС“ бр. 79/05 и 54/07) достављам Вам **предлоге за допуну** Предлога **пословника** Народне скупштине Републике Србије од 7.марта 2008. године који нам је достављен 10. марта 2008. године.

Надам се да ће радне групе за израду Пословника Народне скупштине Републике Србије, размотрити предложене измене и допуне (амандмане) Предлога пословника, које проистичу из надлежности Заштитника грађана утврђених Уставом Републике Србије и Законом о Заштитнику грађана.

Усвајањем предложених предлога и сугестија које Вам достављамо, Скупштина би допринела јачању основних функција Заштитника грађана у нашем правном систему, заштити и унапређењу људских и мањинских слобода и права.

С поштовањем,

Прилог: Предлози

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР

Јасминка Јаковљевић

АМАНДМАНИ

Амандмани на Предлог Пословника Народне скупштине Републике Србије

Члан 46.

У члану 46. после става 2. додаје се **нови став** који гласи:

- разматра предлог Закона о **Заштитнику грађана** Републике Србије

У истом члану (46.) став 6 **мења** се и гласи:

- питања у вези са избором судија Уставног суда, избором Заштитника грађана Републике Србије, **заменика Заштитника грађана**, и обавља друге послове предвиђене законом.

Образложење:

С обзиром да је чланом 4. ст. 1. Закона о заштитнику грађана ("Службени гласник РС", бр. 79/05 и 54/07) прописано да Заштитника грађана Републике Србије бира Народна скупштина на предлог Одбора надлежног за уставна питања неопходно је законом прописана овлашћења наведеног одбора уврстити и прецизирати овим Пословником. Имајући у виду да је чланом 6. ст. 4. и чланом 39. Закона о заштитнику грађана ("Службени гласник РС", бр. 79/05 и 54/07) утврђено да заменике Заштитника грађана бира Народна скупштина на предлог Заштитника грађана потребно је и сврсисходно да Одбор надлежан за уставна питања и правни систем, који је овлашћен да утврђује предлог за избор Заштитника грађана, приликом спровођења законом прописаног поступка за избор заменика разматра и наведени предлог Заштитника грађана. Из свега наведеног се може закључити да су

Одбору за уставна питања и правни систем дата широка и значајна овлашћења када је реч о конституисању и функционисању Заштитника грађана. Стога је природно да наведени Одбор располаже и овлашћењем разматрања предлога закона о изменама и допунама Закона о Заштитнику грађана Републике Србије који представља правни основ за његово постојање и рад. Тим пре, што је Заштитник грађана нов и веома значајан независан државни орган у правном систему Републике Србије, надлежан за заштиту и унапређење људских и мањинских слобода и права, а да сам назив Одбора имплицира његову надлежност за најважнија питања правног система Републике Србије.

Члан 51.

У члану 51. после става 5. додаје се **нови** став који гласи:

- "разматра иницијативу Заштитника грађана за доношење нових закона, других прописа и општих аката када је то од значаја за остваривање и заштиту права грађана, иницијативу Заштитника грађана за измену или допуну закона, других прописа и општих аката ако до повреде права грађана долази због недостатака у прописима, редован годишњи односно посебне извештаје и обавештења Заштитника грађана Републике Србије о стању и проблемима остваривања, заштите и унапређења људских и мањинских права у Републици Србији и предлоге за предузимање других мера ради остваривања, заштите и унапређења људских и мањинских права. "

и даље као у тексту Предлога.

Образложење:

У члану 18. Закона о заштитнику грађана ("Службени гласник РС", бр. 79/05 и 54/07) прописана је обавеза надлежног одбора Народне скупштине да разматра иницијативе за доношење нових односно измену и допуну закона, других прописа и општих аката које је на основу истог члана Заштитник грађана овлашћен да поднесе. С обзиром да Заштитник грађана Републике Србије наведене иницијативе може поднети када сматра да је то од значаја за остваривање и заштиту права грађана односно ако сматра да до повреде права грађана долази због недостатака у прописима, предложеном изменом се омогућава Одбору за људска и мањинска права и дијаспору да у наведеним случајевима успостави своју надлежност и као надлежан остварује своја законом прописана овлашћења.

Члан 68

У члану 68. после става 2. додаје се **нови** став који гласи:

- " Одбор разматра и иницијативу Заштитника грађана Републике Србије за доношење нових закона, других прописа и општих аката када је то од значаја за остваривање, унапређење и заштиту равноправности (родне једнакости) полова, иницијативу Заштитника грађана за измену или допуну закона, других прописа и општих аката ако до повреде равноправности (родне једнакости) полова долази због недостатака у прописима, редован годишњи односно посебне извештаје и обавештења Заштитника грађана Републике Србије о стању и проблемима остваривања, заштите и унапређења равноправности (родне једнакости) полова у Републици Србији и предлоге за предузимање других мера ради остваривања, заштите и унапређења равноправности (родне једнакости) полова. "

и даље као у тексту Предлога.

Образложење:

Имајући у виду тесну повезаност између остваривања, заштите и унапређења људских и мањинских права и равноправности (родне једнакости) полова, предложеном изменом се омогућава да Одбор за равноправност полова, у оквиру своје надлежности, а сходно члану 18. Закона о Заштитнику грађана ("Службени гласник РС", бр. 79/05 и 54/07) - разматра иницијативе за доношење нових односно измену и допуну закона, других прописа и општих аката које је на основу истог члана Заштитник грађана овлашћен да поднесе у погледу равноправности полова.

Члан 69.

У члану 69. после става 6. додаје се **нови** став који гласи:

- разматра и предлог закона, другог прописа, општег акта и питања која се односе на питања добре управе и остваривање, заштиту и унапређење људских и мањинских права и слобода и даје мишљење о јавној препоруци Заштитника грађана за разрешење функционера органа управе који је одговоран за повреду права грађана."

и даље као у тексту Предлога.

Образложење:

У члану 18. Закона о заштитнику грађана ("Службени гласник РС", бр. 79/05 и 54/07) прописана је обавеза надлежног одбора Народне скупштине да разматра иницијативе за доношење нових односно измену и допуну закона, других прописа и општих аката које је на основу истог члана Заштитник грађана овлашћен да поднесе. С обзиром да је остваривање, заштита и унапређење људских права тесно повезано са питањем организације, начина рада и поступања органа државне управе и органа, организација и установа којима је поверено вршење јавних овлашћења логично је и неопходно да Одбор за државну управу и локалну самоуправу разматра предлог закона, другог прописа и општих аката који људске и мањинске слободе и права доводи у непосредну везу са добром управом и чини их зависним од њене организације и начина рада.

Поред тога, чланом 20. Закона о заштитнику грађана ("Службени гласник РС", бр. 79/05 и 54/07) Заштитник грађана је овлашћен да јавно препоручи разрешење функционера који је одговоран за повреду права грађана. Имајући у виду да је предлогом Пословника прописана да Одбор државну управу и локалну самоуправу разматра само предлог одлука о разрешењу функционера а не и јавне препоруке за разрешење, па је неопходно да предложеном изменом омогући наведеном Одбору да своју надлежност врши и у погледу наведених јавних препорука за разрешење.

Члан 70.

У члану 70. после става 11. додаје се **нови** став који гласи:

- даје сагласност на Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у стручној Служби Заштитника грађана Републике Србије;"

и даље као у тексту Предлога.

Образложење:

Чланом 38. Закона о Заштитнику грађана ("*Службени гласник РС*", бр. 79/05 и 54/07) предвиђено је да Заштитник грађана доноси општи акт о организацији и систематизацији послова стручне службе Заштитника грађана на који сагласност даје Народна скупштина Републике Србије. Ради спровођења законом прописаног поступка давања наведене сагласности неопходно је да се предложеном изменом омогући Административном одбору као надлежном одбору Скупштине да разматра и даје сагласности на акт о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у стручној служби Заштитника грађана.

Члан 71.

У члану 71. став 3. мења се и гласи:

- питања примене или укидања имунитета народних посланика, Заштитника грађана, заменика Заштитника грађана, као и других изабраних лица, у случајевима предвиђеним Уставом"

и даље као у тексту Предлога.

Образложење:

У члану 10. Закона о заштитнику грађана ("*Службени гласник РС*", бр. 79/05 и 54/07) утврђено је да заменици Заштитника грађана уживају имунитет као и сам Заштитник грађана Републике Србије а да о укидању имунитета одлучује Народна скупштина. Стога се предложеном изменом спроводи законска одредба на тај начин што се заменици Заштитника грађана Републике Србије изједначавају у погледу имунитета и поступку његовог укидања са Заштитником грађана Републике Србије.

Члан 79.

У члану 79. после става 2. додаје се нови став који гласи:

- Обавештење о датуму, месту одржавања и предлогу дневног реда седнице одбора доставља се и Заштитнику грађана Републике Србије када се разматрају

питања од значаја за остваривање, заштиту и унапређење људских и мањинских права, у писаном облику, најмање три дана пре дана одржавања седнице одбора."

и даље као у тексту Предлога.

Образложење:

Предложеном изменом се стварају предуслови да се Заштитнику грађана омогући да стварно врши законом поверена му овлашћења у односу на Народну скупштину и њене надлежне одборе.

иза става првог додаје се **нови** став који гласи:

- "Седници одбора може присуствовати и учествовати у раду без права одлучивања и представник Заштитника грађана Републике Србије када се разматрају питања из надлежности Заштитника грађана Републике Србије."

и даље као у тексту Предлога.

Члан 80.

У члану **80.** после става 2 става додаје се **нови** став који гласи:

- У раду одбора учествује и Заштитник грађана Републике Србије када се разматра предлог односно иницијатива Заштитника грађана Републике Србије за доношење односно измену или допуну закона, других прописа и општих аката, редован годишњи или посебни извештаји Заштитника грађана као и друга питања из надлежности Заштитника грађана,"

и даље као у тексту Предлога.

Образложење:

Предложена измена је неопходна да би Заштитник грађана Републике Србије могао да врши своја законом прописана овлашћења у складу са чланом 17.и чланом 33. Закона о Заштитнику грађана („Сл. гласник РС“ број 74/05. и 54/07)и учествује у раду **Одбора и седница Народне скупштине** када се разматрају питања из његове надлежности.

Члан 91.

У члану 91. став први мења се и гласи:

- **иза речи " Народне скупштине" додаје се запета и текст који гласи:**

" Влада и Заштитник грађана Републике Србије у оквиру своје надлежности (када се ради о питањима из надлежности Заштитника грађана)"

и даље као у тексту Предлога.

Образложење:

Одредбама члана 6. (избор заменика Заштитнику грађана), члана 7. (полагање заклетве), члана 10. (укидање имунитета Заштитника грађана), чл. 12. (разређење заменика Заштитника грађана), чл. 18. (одлучивање о предлозима односно иницијативама Заштитника грађана), чл. 31. (обавештавање о непоступању органа управе по препоруци), члан 33. (подношење редовног годишњег односно посебних извештаја) и члана 38. (сагласност на општи акт о организацији и систематизацији послова стручне службе) Закона о заштитнику грађана ("Службени гласник РС", бр. 79/05 и 54/07) утврђена је надлежност Народне скупштине за одлучивања о бројним питањима из надлежности Заштитника грађана. Због тога је потребно предложеном изменом омогућити Заштитнику грађана активну улогу приликом утврђивања питања која ће бити изнета пред народне посланике и на тај начин спровођење одговарајућих поступака предвиђених Законом о Народној скупштини Републике Србије и овим Пословником.

Члан 99.

У члану 99. после става другог додаје се **нови** став који гласи :

- Ако се у редовном поступку доноси закон, други пропис или општи акт који је од значаја за остваривање, заштиту и унапређење људских права (из надлежности Заштитника грађана) Заштитник грађана Републике Србије односно представник Заштитника грађана Републике Србије добијају реч кад је затраже у трајању до 30. минута.

Образложење:

Предложена измена повезана је са већ предложеним амандманима и представља прецизирање на који начин и под којим условима Заштитник грађана учествује у раду седнице Народне скупштине.

Законом о Заштитнику грађана чланом 18. утврђено је право Заштитника грађана да Скупштини подноси иницијативе за измену и допуноу закона, као и иницирање доношења нових закона и других прописа и других општих аката, када сматра да је то од значаја за остваривање и заштиту права грађана, те је стога природно да Заштитник образложи предлоге .које је упутио Скупштини.

Члан 127.

У члану 127. у ставу трећем иза речи " и чланова Владе," додаје се текст који гласи:
- "ради полагања заклетве Заштитника грађана Републике Србије"

Образложење:

У члану 7. Закона о заштитнику грађана ("*Службени гласник РС*", бр. 79/05 и 54/07) предвиђено је да Заштитник грађана полаже заклетву пред Народном скупштином Републике Србије.

Члан 149.

У члану 149. иза става другог додаје нови став који гласи:

- "Заштитник грађана има право предлагања закона из своје надлежности, подношења иницијативе за доношење нових закона, других прописа и општих аката када сматра да је то од значај за остваривање и заштиту права грађана и иницијативе за измену или допуну закона и других прописа и општих аката ако сматра да до повреде права грађана долази због недостатака у прописима."

Образложење:

Чланом 18. Закона о заштитнику грађана ("*Службени гласник РС*", бр. 79/05 и 54/07) Заштитник грађана је овлашћен да предлаже законе односно подноси иницијативе за доношење односно измену и допуну закона, других прописа и општих аката. Предложеним изменама се врши усклађивање одредби Пословника са наведеном законском одредбом.

Члан 154.

Члан 154. мења се и гласи

- " Предлог закона, пре разматрања у Народној скупштини, разматрају надлежни одбори, Влада и Заштитник грађана у оквиру своје надлежности, ако нису предлагачи закона.

Надлежни одбори, Влада и Заштитник грађана у оквиру своје надлежности, ако нису предлагачи закона, у својим извештајима, односно мишљењу, могу предложити Народној скупштини да прихвати или не прихвати предлог закона у начелу.

Уколико надлежни одбори, Влада и Заштитник грађана предложе прихватање закона у начелу, дужни су да наведу да ли закон прихватају у целини или са изменама које предлажу у форми амандмана.

Народној скупштини надлежни одбори, Влада и Заштитник грађана достављају извештаје, односно мишљење, по правилу у року не краћем од пет дана, пре дана почетка седнице Народне скупштине, на којој се предлог закона разматра.

Уколико надлежни одбори не доставе извештаје, односно Влада и Заштитник грађана мишљење о предлогу закона, предлог закона ће се разматрати и без тих извештаја односно мишљења."

Образложење:

Чланом 18. Закона о заштитнику грађана (*"Службени гласник РС"*, бр. 79/05 и 54/07) Заштитник грађана је овлашћен да у поступку припреме прописа даје мишљење Народној скупштини на предлоге закона и других прописа ако се њима уређују питања од значај за заштиту права грађана. Предложеним изменама се прецизира поступак, услови, начин и рокови за давање наведеног мишљења и истовремено на тај начин додатно разрађује наведена законска одредба.

Члан 160.

У члану 160. у првом ставу додају се речи:

- иза речи "надлежним одборима" додаје се запета и речи "Влади и Заштитнику грађана"

и даље као у тексту Предлога.

Образложење:

Пословником је прописано да предлагач закона, надлежни одбори и Влада могу предложити Народној скупштини да одређене амандмане на предлог закона прихвати. Предложеном изменом се Заштитник грађана Републике Србије изједначава у погледу својих овлашћења са другим органима и радном телима којима се предложени амандмани достављају на мишљење, тако што му се омогућава да и он може поднети предлог за измену и допуну предлога закона - амандман из делокруга своје надлежности.

Члан 179.

У члану 179. став пети и став шести мењају се и гласе:

- " Председник Народне скупштине дужан је да предлог закона, за чије се разматрање предлаже хитни поступак, достави народним посланицима, Влади ако она није предлагач и Заштитнику грађана ако он није предлагач а њим се уређују питања која су од значаја за заштиту *и остварење* права грађана, одмах по пријему.

Кад Народна скупштина прихвати предлог да се закон разматра по хитном поступку, она одређује рок у коме ће надлежни одбори поднети извештаје, као и рок у коме ће Влада ако она није предлагач закона и Заштитник грађана ако он није предлагач а њим се уређују питања која су од значаја за заштиту *и остварење* права грађана дати мишљење о предлогу закона."

Образложење

Предложеним изменама се само омогућава Заштитнику грађана да у случају подношења предлога за усвајање закона по хитном поступку врши овлашћења која су му поверена члана 18. Закона о заштитнику грађана ("*Службени гласник РС*", бр. 79/05 и 54/07). Усвајањем предложене измене се положај Заштитника грађана у хитном поступку усвајања закона изједначава са положајем који он има у редовном поступку усвајања закона.

Члан 197.

У члану 197. став први се мења и гласи:

- **иза речи "Заштитник грађана Републике Србије" додају се речи "и заменика Заштитника грађана Републике Србије"**

и даље као у тексту Предлога.

Образложење:

У члану 6. Закона о заштитнику грађана ("*Службени гласник РС*", бр. 79/05 и 54/07) предвиђено је да заменике Заштитнике грађана бира Народна скупштина Републике Србије док је чланом 14. а у вези члана 12. истог закона прописана надлежност Народне скупштине за разрешење заменика Заштитнике грађана. Стога се предложеним изменама одредбе овог Пословника доводе у склад са одредбама наведеног закона.

Иза члана 247. Предлога Пословника Народне скупштине Републике Србије

- додаје се нова глава која гласи:

XVII ОДНОС НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ И ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА

Члан 247.а.

Предлог кандидата за Заштитника грађана, председник Одбора за уставна питања и правни систем доставља председнику Народне скупштине у писаном облику, са образложењем. Уз предлог се доставља и сагласност кандидата за заменика Заштитника грађана да прихвата кандидатуру у писаном облику.

Предлог кандидата за заменика Заштитника грађана, Заштитник грађана доставља председнику Народне скупштине у писаном облику, са образложењем. Уз предлог се доставља и сагласност кандидата за заменика Заштитника грађана да прихвата кандидатуру у писаном облику.

Предлог кандидата за Заштитника грађана односно заменике Заштитника грађана, председник Народне скупштине, одмах по пријему, доставља народним посланицима

Члан 247.б

Право и дужност представљања (присуствовања) седницама Скупштине и одбора, приликом разматрања свих питања из његове надлежности има Заштитник грађана односно заменик Заштитника грађана.

Заштитник грађана одређује представнике који га представљају по поједином питању које је на дневном реду седнице Народне скупштине, односно на седници њеног одбора.

Представници Заштитника грађана на седницама Народне скупштине и њених одбора могу бити само Заштитник грађана, заменик Заштитника грађана и Генерални секретар Службе Заштитника грађана кад је на дневном реду седнице Народне скупштине предлог закона који је припремила Служба Заштитника грађана.

Представници Заштитника грађана учествују у раду Народне скупштине у складу са овлашћењима утврђеним законом.

Уз предлог закона, другог прописа или општег акта, или уз други материјал који подноси Народној скупштини, Заштитника грађана обавештава Народну скупштину о својим представницима седнице Народне скупштине и њених одбора.

Ради остваривања права и дужности Заштитника грађана у Народној скупштини, Народна скупштина и њени одбори обавештавају Заштитника грађана о својим седницама и о питањима која се разматрају на тим седницама.

Члан 247.ц

Кад Народна скупштина разреши Заштитника грађана, председник Народне скупштине о томе одмах обавештава председника Републике и Владу.

Кад Народна скупштина разреши заменика Заштитника грађана, председник Народне скупштине о томе одмах обавештава Заштитника грађана.

О оставци Заштитника грађана председник Народне скупштине одмах обавештава председника Републике, народне посланике и Владу, а о оставци заменика Заштитника грађана обавештава Заштитника грађана и народне посланике.

Члан 249.д

Заштитник грађана доставља Скупштини редован годишњи извештај до 15. марта наредне године. Скупштина разматра поднети извештај а не гласа о њему.

Заштитник грађана доставља Скупштини и посебне извештаје у заштити и унапређењу људских и мањинских слобода и права када за то постоји потреба. Народна скупштина може окончати разматрање посебног извештаја доношењем одговарајућег закључка.

Члан 249.е

Заштитник грађана присуствује седницама Скупштине а обавезно учествује у раду када су на дневном реду питања из надлежности Заштитника грађана.

Образложење:

Предложеним изменама се на општи начин уређују међусобни односи Народне скупштине и Заштитника грађана, као што су правно уређени односи између Народне скупштин и других државних органа. На основу надлежности утврђених Законом о Заштитнику грађана, његовим присуством и учешћем у раду у надлежним телима обезбеђује се заштита и унапређења људских и мањинских слобода и права.

Усвајањем предложених решења утврдио би се Пословником поступак о поступању са предлозима и иницијативама Заштитника грађана на основу члана 18. Закона о Заштитнику грађана.

Предложена решења омогућавају Заштитнику грађана да оствари своју уставну улогу утврђену чланом 138. Устава Републике Србије.

Београд, 14. јул 2008.